

Päiväys
20.4.2023

1 (2)

Diaarinumero
185/2023

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

20.4.2023

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 27.4.2023.

Asia

Onalinsalmen yksityistien tiekunta on jättänyt Vaasan hallinto-oikeuteen valituksen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 5.1.2023 nro 3/2023 vesilain mukaisessa hallintopakkoasiassa (Hallintopakkohakemus Onalinsalmen sillan palauttamiseksi lainmukaiseen tilaan, Hartola). Hakijana Kurjenlahden suojeluyhdistys ry.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 20.4. – 19.5.2023 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla (<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>). Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Hartolan kunnassa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 19.5.2023**. Hakijalle ja viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 185/2023.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS
Kuulemiskanslia
029 56 42729

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Valitus Etelä-Suomen Aluehallintoviraston 5.1.2023 päätöksestä nro 3/2023,
Dnro ESAVI/18135/2022

Valittaja

Onalinsalmen yksityistien tiekunta, Joutsa

Asiamies ja prosessiosoite

[REDACTED]

Urtti Asianajotoimisto Oy
Kauppakatu 27 A 7, 40100 Jyväskylä

[REDACTED]

Miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

Valituksenalainen päätös on kumottava kokonaisuudessaan, velvoite rakentaa Onalinsalmen siltaa virtausaukot ja tähän liittyvä uhkasakko on poistettava ja valittajan oikeudenkäyntikulut tässä asiassa on korvattava kokonaisuudessaan.

Määräaika

Päätös on saatu tiedoksi kirjattuna kirjeenä 17.1.2023. Valitusaika 30 päivää tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Valitusaika päättyy 16.2.2023.

Urtti Asianajotoimisto Oy | Kauppakatu 27 A 7, 40100 Jyväskylä | +358 (0) 400 565 361 | Y-tunnus 2934836-9
asianajaja Elina Saari, 050 336 93 26, elina.saari@urtti.fi | asianajaja Eero Urtti, 044 222 38 98, eero.urtti@urtti.fi

WWW.URTTI.FI

Taustatiedot

Onalinsalmen silta on rakennettu vuonna 1950 Mikkelin lääninhallituksen 1.7.1950 antaman päätöksen nojalla ja mukaisesti. Silta on rakennettu sen ajan määräysten ja työmenetelmien mukaan. Silta on aikanaan perustettu noin 8 metriä paksulle pehmeikölle. Mutaiseen pohjaan on upotettu tuoreesta haavasta tehty puupeti, jonka päälle on rakennettu kivillä täytetyt hirsiset silta-arkut. Ilmeisesti osa näistä on sortunut jo rakennusvaiheessa muodostaen kivisen kynnyksen silta-aukon reunamille. Pehmeästä pohjasta johtuen siltarakenteet ovat myös saattaneet painua.

Siltaa on korjattu vuonna 1979. Keski-Suomen Tie- ja vesirakennuspiiri on 20.11.1979 todennut sillan rakennetun piirustusten mukaisesti ja täyttävän TVL:n antamat normit. Lisäksi Hämeen Ely-keskus on 11.8.2011 todennut, että tuolla hetkellä vuonna 2011 silta on vastannut Mikkelin lääninhallituksen 1.7.1950 päätöstä 1841/1152/79.

Siltaa on peruskorjattu 2014-2015. Korjaus- ja perusparannustyö on tapahtunut Ely-keskuksen hyväksymällä tavalla ja rahoittamana. Tuolloin on uusittu pelkästään sillan kansi ja päällysmateriaalit.

Silta-aukko on tänä päivänäkin 7 m leveä, kuten 1.7.1950 luvassa on edellytetty.

Kurjenlahden asukkaat/kesäasukkaat ovat vuosien mittaan valittaneet Onalinsalmen sillasta lukuisia kertoja eri tahoille. Sillan on aina todettu olevan luvanmukainen. Koska asukkaat eivät ole yksityishenkilöinä voineet hakea hallintopakkoa, ovat he 21.2.2015 perustaneet Kurjenlahden suojeluyhdistys ry -nimisen yhdistyksen. Valittajilla ei ole tietoa siitä, onko yhdistys tehnyt virallista kokouspäätöstä hallintopakkohakemuksesta, mutta siitä sen sijaan on tietoa, että joidenkin alueen asukkaiden nimeä on luvattomasti käytetty tässä hankkeessa.

Kurjenlahti on pitkä ja kapea, eikä läpivirtausta ole. Alueella on suositeltu säännöllistä niittoa, mutta asukkaat eivät ole tähän ryhtyneet. Lisäksi asukkaille ja Kurjenlahden suojeluyhdistykselle on sillan peruskorjaustöiden 2014-2015 ohessa varattu mahdollisuus lisävirtausputkien asentamiseen omalla kustannuksellansa, mutta tähänkään ei ole ryhdytty.

Joskus silta-aukon kohdalle muodostuu ihmistä kestävää jääpeite, mutta silta-aukon kohdan pohjaan saakka jäätymistä ei ole koskaan havaittu.

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto (AVI) on käsitellyt käytännössä saman asian jo kolmeen kertaan päätyen joka kerta hieman erilaiseen ratkaisuun. Ensinnäkin Kurjenlahden suojeluyhdistys haki hallintopakkoa Onalinsalmen sillan kohdalla olevan (väitetyn) padon poistamiseksi. AVI:n 19.4.2016 päätöksen mukaan Kurjenlahden ongelmat ovat seurausta veden virtauksen ja vaihtuvuuden heikkenemisestä, Onalinsalmen sillalla on voimassa oleva lupa vuodelta 1950 ja silta on rakennettu sen ajan määräysten ja työmenetelmien mukaan. Kun huomioidaan perustamisolosuhteet, silta-aukon pohjan syventäminen järven pohjan normaalitasolle ei ole mahdollista vaarantamatta maatumien vakautta eikä sillan kannen korottaminen ole käytännössä mahdollista. Silta-aukon syventämisellä ei saavutettaisi sellaista virtaustilavuuden lisääntymistä, jolla olisi asiassa merkitystä.

Tämän AVI:n kielteisen päätöksen jälkeen Kurjenlahden suojeluyhdistys on hakenut hallintopakkoa Onalinsalmen sillan palauttamiseksi lainmukaiseen tilaan. Ensimmäisessä hallintopakkoasiassa tarkoitettu (väitetty) pato on ollut sama ilmeisesti jo sillan rakennusvaiheessa osittain sortunut kivillä täytetty hirsinen silta-arkku kuin mitä seuraavissa hallintopakkoasioissa on tarkoitettu sillä, että silta-

aukko ei olisi alkuperäisten lupapiirustusten mukaisesti pystysuora pohjaan saakka. Se, että silta-aukko ei ole pystysuora pohjaan saakka, johtuu rakennusvaiheessa osittain sortuneista kivillä täytetyistä hirsiarakuista.

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto on 29.8.2017 antamallaan päätöksellä nro 183/2017/2 hyväksynyt Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n hallintopakohakemuksen ja määrännyt Onalinsalmen yksityistien tiekunnan palauttamaan Onalinsalmen sillan silta-aukon syvyydeltään, leveydeltään ja korkeudeltaan Mikkelin lääninhallituksen 1.7.1950 antaman päätöksen mukaiseksi tai rakentamaan tienpenkereeseen lisävirtausaukon. Vaasan hallinto-oikeus on 19.2.2019 antamallaan päätöksellä nro 19/0028/2 kumonnut Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätöksen ja hylännyt Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n hallintopakohakemuksen. Korkein hallinto-oikeus on 8.1.2020 antamallaan päätöksellä hylännyt Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n valituslupahakemuksen. Korkein hallinto-oikeus on 10.11.2021 antamallaan päätöksellä hylännyt Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n purkuhakemuksen. Näin ollen Vaasan hallinto-oikeuden päätös, jolla on hylätty vaatimus palauttaa Onalinsalmen sillan silta-aukko syvyydeltään, leveydeltään ja korkeudeltaan Mikkelin lääninhallituksen 1.7.1950 antaman päätöksen mukaiseksi tai rakentaa tienpenkereeseen lisävirtausaukko, on jäänyt lainvoimaiseksi.

Nyt Kurjenlahden suojeluyhdistys ry saattoi jo kolmannen kerran samaa asiaa koskevan hallintopakkoasian AVI:n ratkaistavaksi. Etelä-Suomen Aluehallintovirasto on 5.1.2023 päätöksellään uhkasakon nojalla velvoittanut Onalinsalmen yksityistien tiekunnan rakentamaan Onalinsalmen sillan tiepenkereeseen lisävirtausaukon tai -aukot molemmin puolin siltaa.

Perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Sovellettavat säännökset

Vesilain 3 luvun 2 §:n mukaan

Vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos:

- 1) aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyttä;
- 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista;
- 3) melkoisesti vähentää luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön;
- 4) aiheuttaa vaaraa terveydelle;
- 5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä;

Urtti Asianajotoimisto Oy | Kauppakatu 27 A 7, 40100 Jyväskylä | +358 (0) 400 565 361 | Y-tunnus 2934836-9

asianajaja Elina Saari, 050 336 93 26, elina.saari@urtti.fi | asianajaja Eero Urtti, 044 222 38 98, eero.urtti@urtti.fi

- 6) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille;
- 7) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vesiliikenteelle tai puutavaran uitolle;
- 8) vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen; tai
- 9) muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla loukkaa yleistä etua.

Vesitaloushankkeella on lisäksi oltava lupaviranomaisen lupa, jos 1 momentissa tarkoitettu muutos aiheuttaa edunmenetystä toisen vesialueelle, kalastukselle, veden saannille, maalle, kiinteistölle tai muulle omaisuudelle. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos edunmenetys aiheutuu ainoastaan yksityiselle edulle ja edunhaltija on antanut hankkeeseen kirjallisen suostumuksensa.

Lupaviranomaisen lupa tarvitaan myös:

- 1) sellaiseen noron tai ojan taikka sen vedenjuoksun muuttamiseen, josta aiheutuu vahinkoa toisen maalle, jos asianomainen ei ole antanut tähän suostumustaan eikä kyse ole 5 luvussa tarkoitettusta ojituksesta;
- 2) sellaiseen vesialueelle tehtävän rakennelman käyttöön, josta aiheutuu häiriötä toisen kiinteistön käytölle eikä asianomainen ole antanut tähän suostumustaan.

Lupa tarvitaan myös luvan saaneen vesitaloushankkeen muuttamiseen, jos muutos loukkaa 1–3 momentissa tarkoitettulla tavalla yleisiä tai yksityisiä etuja.

Vesilain 14 luvun 4 §:n mukaan Jos joku rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, lupaviranomainen voi:

- 1) kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;
- 2) määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa;
- 3) määrätä hänet oikaisemaan sen, mitä säännösten tai määräysten vastaisesti on tehty.

Jos ojituksessa tai ojan käytössä on menetelty tämän lain säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka jos ojan kunnossapito laiminlyödään, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitettun kiellon tai määräyksen. Jos kieltoa tai määräystä annettaessa joudutaan ratkaisemaan kysymys lupaviranomaisen luvan tarpeellisuudesta tai luvan noudattamisesta, kiellon tai määräyksen antaa kuitenkin lupaviranomainen. Jos asiaa käsiteltäessä havaitaan, että kyse on lupaa edellyttävästä hankkeesta tai luvan noudattamisesta, asia on siirrettävä lupaviranomaisen ratkaistavaksi.

Kielto tai määräys voidaan antaa myös kiinteistön uudelle omistajalle tai haltijalle, vaikka tämä ei itse olisi vastuussa lainvastaisen tilan syntymisestä.

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 10 luvun 95 ja 96 §:n mukaan

Oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Riippumatta siitä, kuinka oikeudenkäyntikulut muutoin on korvattava, oikeudenkäynnin osapuoli voidaan velvoittaa korvaamaan toiselle osapuolelle ne kulut, jotka ovat aiheutuneet siitä, että osapuoli on tahallisesti tai huolimattomuudesta ilmeisen tarpeettomasti pitkittänyt oikeudenkäyntiä.

Tarpeettomana pitkittämisenä voidaan pitää:

- 1) uuden selvityksen tai vaatimuksen esittämistä myöhemmin kuin se olisi ollut esitettävissä, jollei tähän ole painavaa syytä;
- 2) sellaisen väitteen esittämistä, jonka oikeudenkäynnin osapuoli tietää perusteettomaksi;
- 3) jäämistä pois suullisesta tai muusta käsittelystä ilman laillista estettä;
- 4) muuta vastaavaa oikeudenkäyntiin liittyvää menettelyä.

Yksityiskohtaiset perustelut***Tiivistetysti***

Onalinsalmen yksityistien tiekunta vetoaa Vaasan hallinto-oikeuden 19.2.2019 antamaan päätökseen nro 19/0028/2 ja sen perusteluihin. Päätöksellään Vaasan hallinto-oikeus kumonnut Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätöksen ja hylännyt Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n hallintopakkoehakemuksen.

Onalinsalmen yksityistien tiekunta katsoo, ettei Kurjenlahden suojeluyhdistys ry ole esittänyt asiassa mitään sellaista uutta, että asiaa olisi syytä arvioida toisin kuin Vaasan hallinto-oikeus on tehnyt. Esitetyt uudet selvitykset perustuvat virheellisiin lukuihin ja lähtökohtatietoihin, katselmusta eikä asianmukaisia vedensyvyysmittauksia ei ole suoritettu.

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto ei ole Onalinsalmen yksityistien tiekunnan pyynnöistä huolimatta järjestänyt katselmusta paikan päällä, vaikka katselmuksessa olisi voitu todeta moni Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n esittämä väite perusteettomaksi (kuten jäätyminen, vedensyvyys, virtaus, kaislikot yms.).

Onalinsalmen silta on rakennettu 1950 luvun lupapäätöksen mukaisesti käyttäen laadittua siltapiirustusta, joka on ollut piirtäjänsä mukaan ehdotus. Sille, että kyseessä on ollut ehdotus, on annettava asiassa painoarvoa.

Vuonna 1964 on pyydetty aukkolausunto korjaustoimenpidettä varten. Korjaustarve on todennäköisesti aiheutunut sillan heikentyneiden puisten arkkujen sortumavaaran vuoksi. Korjaus on

suoritettu aukkolausunnon pohjalta vuonna 1965. Kyseinen vuosiluku löytyy betonilla korvatusta silta-arkusta. Arkkujen väli on ollut alun perin ja myös korjaustoimenpiteen jälkeen leveämpi kuin alkuperäisessä vuoden 1950 piirustuksessa oli ehdotettu. Myös tälle on annettava asiassa painoarvoa.

Vuonna 1965 tehdyssä korjauksessa silta-arkkujen hirsiset yläosat on korvattu betonilla. Syvemmällä olevaan hirsiarkkuun on varmaan ollut mahdollisuuden tehdä sen aikaisilla menetelmillä betonivalua, minkä vuoksi arkut on tuettu heittokivillä, noudattaen aukkolausunnon vesipoikkileikkausohjeistusta.

Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n esittämässä uusissa laskelmissa on poimittu lukuja eri lähteistä ja näin ollen niissä olevat virheellisyudet seuraavat myös uusiin laskelmiin. Alkuperäisessä luvassa ei ole otettu kantaa vesipoikkileikkauspinta-aloihin, vaan on huomioitu ennemminkin uiton vaatimuksia, mikä kuvastaa sen ajan henkeä. Aukon leveys on määräytynyt uiton vaatimuksia silmällä pitäen, kun taas veden ja pohjan korot ovat olleet silloisia faktoja. Vuoden 1964 Aukkolausunnon on todettu silta-aukon vesipoikkileikkauksen olevan riittävä vielä silloinkin, jos silloiset suunnitelmat vedenpinnanlaskusta olisivat toteutuneet.

Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n esittämässä uusissa laskelmissa on poimittu pohjankorko vanhoista piirustuksista sekä Hartolan kunnan ympäristötoimen mittauksista, jotka on tehty silta-aukon virtauksen aiheuttamista kuopista, jollaiset löytyvät välittömästi silta-aukon molemmin puolin. Kuoppia lukuun ottamatta veden syvyys on molempiin suuntiin silta-aukosta mentäessä esimerkiksi matalan veden aikana n.1,4m. Tätä syvyyttä jatkuu useita satoja metrejä. Vesisyvyys ei voi kasvaa todellisuudessa laskelmien esittämään kolmeen metriin edes keskiyläveden aikaan. Nämä kaikki seikat olisi voitu katselmuksessa havaita.

Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n väite siitä, että vesi jäätyisi silta-aukon kohdalta pohjaan asti, ei pidä paikkaansa. Tällaista ei ole tapahtunut koskaan paikallisen asukkaiden tietämän mukaan. Lisäksi yhdistys kertoo, että Ely-keskus olisi (liite7) lausunut veden syvyydeksi 0,2-0,7m. Tämäkään väite ei pidä paikkaansa. Mainittu syvyys on Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n itsensä ilmoittama syvyys Ely-keskuksen rahoitushakemukseen. Kyseessä ei ole Ely-keskuksen antama syvyys, ja tälle on annettava asiassa painoarvoa.

Jo edellä esitetyin perustein on selvää, että Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n esittämät väitteet perustuvat eri lähteistä yhdisteltyihin tietoihin ja arveluihin. Osa väittämisistä on täysin virheellisiä ja niistä voi havaita, että asioita ei ole käyty edes paikan päällä tarkastamassa.

Asian aiemmassa vaiheessa Onalinsalmen yksityistien tiekunta on tiekunnan yleisessä kokouksessa äänestyksen jälkeen päättänyt, että tiekunta ei anna yhdistykselle lupaa rumpuputkien asentamiseen. Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n arvio rumpuputkien asentamiskustannuksista oli täysin epärealistinen, mutta suurempi ongelma olisi pehmeikölle haapapedin varaan rakennettu sillan ”selkärangan” mahdollinen vaurioituminen. Haapapedin mahdollinen vajoaminen pehmeikköön saattaisi ilmetä vuosienkin viiveellä ja vastuu mahdollisesta sortumavaarasta jäisi viimekädessä tiekunnan kannettavaksi.

Kurjenlahden suojeluyhdistys ry ei ole toimittanut Kurjenlahdella suoritettujen vesistö tutkimusten tuloksia AVI:n käyttöön, vaikka sellaiset on yhdistyksen käytössä. Näiden vesistö tutkimusten tulosten mukaan Kurjenlahden sisäinen fosforikuormitus on suuri. Vesistö tutkimuksista selviää, että Kurjenlahti ei laadultaan mitenkään poikkea ympäröivien vesistöjen laadusta. Laadullisesti Kurjenlahti on paremmassa kunnossa, mitä yhdistys antaa ymmärtää. Lisäksi yhdistys väheksyy muiden kuormitustekijöiden, kuten metsäojitusten ja peltovalumien merkitystä. Myöskään satsausta kaislikon

Urtti Asianajotoimisto Oy | Kauppakatu 27 A 7, 40100 Jyväskylä | +358 (0) 400 565 361 | Y-tunnus 2934836-9

asianajaja Elina Saari, 050 336 93 26, elina.saari@urtti.fi | asianajaja Eero Urtti, 044 222 38 98, eero.urtti@urtti.fi

niittoihiin ei nähdä niin tarpeelliseksi, että sellaiseen kannattaisi investoida, vaikka nimenomaan sillä olisi merkitystä mm. fosforikuormitukseen.

Asiassa on annettava painoarvoa myös sille, että Kurjenlahden suojeluyhdistys ry ei ole vielä kukaan ryhtynyt yhdistykselle suositellun fosforikuormitusta vähentävän kaislikon niittoon. Ennen kuin ryhdytään massiivisiin sillanrakenteisiin kajoaviin toimenpiteisiin (virtausaukkojen tekeminen), on kokeiltava, parantuuko vedenlaatu kevyemmällä keinoilla (mm. kaislikon niitto).

Yksityiskohtaiset perustelut

Tarkemmin

Korkein hallinto-oikeus on antanut 10.11.2021 tuomion (diaarinumero 2674/1/20) ihan samassa asiassa. Korkeimman hallinto-oikeuden tuomiolla Vaasan hallinto-oikeuden 19.2.2019 päätös nro 19/0028/2 on tullut lainvoimaiseksi. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa oikeudellinen arviointi kuuluu seuraavasti:

” Hallintopakkohakemuksessa tarkoitettu silta on rakennettu 1950-luvulla eli ennen uuden vesilain (58712011) voimaantuloa. Mainitun lain 19 luvun 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentit ja 6 § huomioidaan ottaen ennen uuden vesilain voimaantuloa tehtyä tekoa arvioidaan vesioikeuslain mukaan, mutta mahdolliset velvoitteet loukkauksista määrätään uuden vesilain hallintopakkosäännösten mukaisesti.

Näin ollen asiassa on hallinto-oikeudessa ratkaistavana kysymys siitä, ovatko Onalinsalmen yksityistiekunnan toimenpiteet sillan kunnostamiseksi olleet ensisijaisesti lääninhallituksen myöntämän vesitalousluvan lupaehtojen tai toissijaisesti yllä mainittujen vesioikeuslain (31/1902) 1 luvun 2 §:n ja 19 §:n säännösten vastaisia ja onko aluehallintovirasto voinut valituksenalaisella päätöksellään hyväksyä Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n tekemän hallintopakkohakemuksen.

Asiakirjoista saadun selvityksen mukaan mitattu vesisyvyys keskellä silta-aukkoa on ollut noin 1,5 m, kun veden korkeus on ollut N60 + 92,50 m (= n.MHW). Luiskakaltevuus arvioiden on tällä hetkellä noin 1:1,5 ja sillan vapaan aukon leveys 7,4 m, joten virtauspoikkipinta-ala on vähintään 4 m². Kun otetaan huomioon vuoden 1964 aukkolausunto, jossa virtausaukon riittäväksi suuruudeksi on saatu 1,43 m², nykyistä virtauspoikkipinta-alaa on tähän nähden pidettävä vähintään riittävänä. Näin ollen silta-aukko ei pado-ta vettä. Vaikka silta ei täysin vastakaan Mikkelin lääninhallituksen 1.7.1950 antaman päätöksen perusteena olevan liitepiirustuksen rakenteita, kokonaisharkinnassa siltaa ei kuitenkaan erityisesti virtausaukon riittävyys huomioon ottaen ole pidettävä rakenteeltaan lääninhallituksen 1.7.1950 antaman päätöksen tai yllämainittujen vesioikeuslain (31/1902) säännösten vastaisena.

Vaikka hallinto-oikeudessa ei varsinaisesti olekaan kysymys siitä, onko luvan mukaisen sillan rakenteilla vaikutusta Onalinsalmen virtaamiin, hallinto-oikeus toteaa, että aukon suurentaminen ei asiakirjaselvityksen perusteella vaikuta lahden vedenkorkeuteen tai siinä virtaavaan vesimäärään. Onalinsalmen virtaamat määräytyvät lähtökohtaisesti järven vedenkorkeuden vaihtelujen mukaan. Kapea aukko keskittää virtauksen penkereen kohdalla kapealle, jolloin penkereen lähialueella voi aiheutua rantojen umpeenkasvua. Koska järven pohja on sillan kohdalla ylempänä kuin ympäröivä alue, vesi virtaa salmessa paljolti pintavirtauksena pohjan läheisen virtauksen estyessä. Tällä ei voida katsoa kuitenkaan olevan suurempaa vaikutusta yli neljä kilometriä pitkän ja hyvin kapean lahden tilaan.

Näin ollen aluehallintoviraston päätös on kumottava. Edellä mainitut perustelut huomioon ottaen edellytyksiä hallintopakovelvoitteen ja uhkasakon asettamiselle ei ole olemassa.”

Onalinsalmen yksityistien tiehoitokunta katsoo, että Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä on noudatettava. Olosuhteet eivät ole mitenkään muuttuneet asian edellisen käsittelyn aikaisesta tilanteesta tähän päivään mennessä. Kurjenlahden rehevöityminen ei johdu sillasta: talvella vesistö on yleensä auki sillan kummallakin puolella eli virtausta on kumpaankin suuntaan. Tämä voidaan valokuvin ja katselmuksella todentaa. Sillan kummallakin puolella on lähes kaksi metriä vettä, joten silta-aukon syventäminen ei auta asiaa mitenkään. Kalastajat tietävät, että kuhaa on hyvin sillan molemmin puolin. Kurjenlahden rehevöityminen johtuu osaltaan mm. maatalouden päästöistä, mutta ennen kaikkea Ansoniemien umpeutumisen eli läpivirtauksen loppumisesta. Rakennusalan ammattilaiset ovat nimenomaisesti ohjeistaneet, että silta-arkkuihin ei saa mennä koskemaan, koska siitä seuraa todennäköisesti sillan romahtaminen jollain aikaviiveellä. Pahimmassa tapauksessa silta romahtaisi jonkun ollessa sillalla, jolloin voisi tulla paitsi pahoja henkilövahinkoja, myös ankara korvausvastuu Onalinsalmen yksityistien tiekunnalle. Tietyllä rakennustavalla toteutettua, sellaisenaan vuosikymmeniä säilynyttä ja toiminutta siltarakennetta ei voida turvallisuussyistäkään muuttamaan: nykyisellään se on turvallinen, muutettuna siitä voi muodostua turvaton riskirakenne.

Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n esittämät uudet selvitykset eivät anna aihetta arvioida asiaa toisin. Näissä uusissa todisteluisissa ei esimerkiksi huomioida 90-luvulla tapahtuneita Tainionvirran muutoksia. Tiekuunnan käsityksen mukaan ne vaikuttivat vedenkorkeuden laskuun vesistössä. Jääjärven vesistön pinnankorkeuden muutokset on nähtävissä mm. vesi.fi -sivuston taulukoista. Silloin nuo uudessa todistelussa esitetyt prosentit eivät pidä paikkaansa. Paitsi että esitetyissä lausumissa ja laskelmissa on paljon heittoa, niin ennen kaikkea on otettava huomioon, mitä tarkoitusta varten ne on hankittu. Lähtökohtana on tarkoitushakuisuus hankkia jatkuvasti uusia lausumia, jotta suojeluyhdistys saisi tiekuunnan maksajaksi Kurjenlahden kunnostamiseen.

Tiekunta huomauttaa, ettei rehevöityminen poistu, vaikka sillalle tehtäisiin mitään. Kaislat on annettu kasvaa niin valtoimenaan ja massiivisiksi, että ne olisi kokonaan poistettava. Oikea keino Kurjenlahden tilan parantamiseksi olisi avata lahti toisesta päästä, jolloin alkuperäinen läpivirtaus saataisiin palautettua tai kuivattua lahti vähäksi aikaa fosforikerroksen pois kuorimiseksi. Paras ennallistamistapa olisi varmasti toteuttaa nämä molemmat, mutta toki nämä vaihtoehdot ovat kalliita ja niihin pitäisi saada rahoitus muualta kuin tiekunnalta.

Perusteena hallintopakolle voi käyttää ainoastaan tilannetta, jossa on menetelty lain tai annettujen lupien vastaisesti. Tämä edellytys ei täyty, joten hallintopakkoa ei ole voinut määrätä.

Onalinsalmen yksityistien tiekunta ei ole missään vaiheessa pienentänyt Onalinsalmen sillan silta-aukkoa ja kaikki tehdyt toimet on tehty lupien mukaisesti. Silta-aukon leveys on tänä päivänä sama kuin 1950-luvulla. Kurjenlahden suojeluyhdistys ry ei ole myöskään vielä ryhtynyt yhdistykselle suositellun fosforikuormitusta vähentävän kaislikon niittoon.

Silta on rakennettu 1950-luvun määräysten ja työmenetelmien mukaan. Silta on aikanaan perustettu noin 8 metriä paksulle pehmeikölle. Mutaiseen pohjaan on upotettu tuoreesta haavasta tehty puupeti, jonka päälle on rakennettu kivillä täytetyt hirsiset silta-arkut. Ilmeisesti osa näistä on sortunut jo rakennusvaiheessa muodostaen kivisen kynnyksen silta-aukon reunamille, mistä johtuu se, että silta-aukko ei ole pohjaan saakka pystysuora, kuten kuviin on piirretty. Puiden ja kivien kasaaminen peh-

Urtti Asianajotoimisto Oy | Kauppakatu 27 A 7, 40100 Jyväskylä | +358 (0) 400 565 361 | Y-tunnus 2934836-9

asianajaja Elina Saari, 050 336 93 26, elina.saari@urtti.fi | asianajaja Eero Urtti, 044 222 38 98, eero.urtti@urtti.fi

meälle mutapohjalle voi johtaa niiden valumiseen ja näiden pohjarakenteiden vähäiseen sortumiseen. Tämän on täytynyt tapahtua jo rakentamisvaiheessa, koska jos sortuma olisi tapahtunut myöhemmin, sillan ollessa jo käytössä, olisi se varmasti vaikuttanut sillan rakenteisiin ja muutos olisi havaittu.

Siltaa on korjattu vuonna 1979. Tuolloin Keski-Suomen Tie- ja vesirakennuspiiri on hyväksynyt korjaussuunnitelman todeten, että sillan kansi on uusittu vanhoille maatuille siten, että silta-aukko ei pienene ja koska olosuhteita ei vesistön osalta muuteta, ei vesioikeuden lupaa tarvita. Lisäksi on myös huomioitava, että Keski-Suomen Tie- ja vesirakennuspiiri on vuonna 1979 sillan korjaustyön valmistuttua, että silta on rakennettu piirustusten mukaisesti ja täyttää TVL:n antamat normit. Tämä osoittaa, että vuoden 1979 korjaustoimenpide on ollut luvanmukainen.

Hämeen Ely-keskus on 11.8.2011 lausumassaan (HAMELY/283/07.00/2011) todennut, että tällä hetkellä silta vastaa Mikkelin lääninhallituksen 1.7.1950 päätöstä 1841/1152/79. Näin ollen tarkasteltavaksi voi tulla ainoastaan tuon ajankohdan jälkeiset toimet eli käytännössä 2014/2015 toteutettu peruskorjaus.

Sillan peruskorjaus on tehty syksyn 2014 ja talven 2015 aikana Ely-keskuksen rahoittamana ja hyväksymänä. Hämeen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on suorittanut paikalla tarkastuksen 8.5.2013 eli ennen töiden aloittamista ja todennut, ettei suunnitellusta korjaushankkeesta aiheudu vesilain 3:2:ssa tarkoitettuja muutoksia, eikä AVI:n lupaa tarvita. Sillan suuaukkoa ei ole peruskorjauksen yhteydessä muutettu miltään osin. Peruskorjauksessa on uusittu pelkästään sillan kansi ja päällysmateriaalit. Tietä on levennetty ja tämän mahdollistamiseksi liuskoja jyrkennetty. Pengerrystyöt ovat vaikuttaneet vain sivusuuntaisesti, eikä sallittua 14 metrin leveyttä ole ylitetty. Nämä toimenpiteet eivät ole vaikuttaneet silta-aukon leveyteen. Uusi kansi on tuotu elementtinä vanhan rakenteen päälle. Peruskorjauksen eteneminen ilmenee todisteena olevasta valvonta- ja tarkastusasiakirjasta. Viimeisintä perusparannustyötä tarkasteltaessa asiassa ratkaisevaa on se, että 2014-2015 peruskorjauksessa ei ole puututtu millään tavalla veden virtauksen ja aukon kokoon. Näin ollen mitään muutosta virtausolosuhteisiin tai vesistöön vesilain 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun tavoin ei ole tapahtunut. Peruskorjauksen jälkeisessä käyttöönottokatselmuksessa 19.12.2014 on ollut läsnä myös Ely-keskuksen edustaja ja tuolloin on todettu, että sillan korjaustyöt on tehty suunnitelmien mukaisesti. Silta on edelleen luvanmukainen.

Hallintopakon määräämiselle ei ole perusteita, koska ongelmat ovat muualla kuin valittajien lain- ja luvanmukaisissa toimissa.

Todisteena oleva kartta osoittaa, että Kurjenlahti on pitkä (noin 5 km) ja erittäin kapea, eikä läpivirtausta ole. Kartasta on myös nähtävissä, että lahden rannoilla on paljon rakennuskantaa. Lisäksi metsien ojitusvesiä valuu Kurjenlahteen. Säännöllistä niittoa on suositeltu, mutta tähän Kurjenlahden asukkaat tai Kurjenlahden suojeluyhdistys ei ole ryhtynyt; ilmeisesti kustannussyistä. Kuten AVI:n samaa asiaa koskevassa aiemmassa päätöksessä on todettu, ovat Kurjenlahden ongelmat seurausta veden virtauksen ja vaihtuvuuden heikkenemisestä, Onalinsalmen sillalla on voimassa oleva lupa vuodelta 1950 ja silta on rakennettu sen ajan määräysten ja työmenetelmien mukaan. Kun huomioidaan perustamisolosuhteet, silta-aukon pohjan syventäminen järven pohjan normaalitasolle ei ole mahdollista vaarantamatta maatukien vakavuutta eikä sillan kannen korottaminen ole käytännössä mahdollista. Silta-aukon syventämisellä ei saavutettaisi sellaista virtaustilavuuden lisääntymistä, jolla olisi asiassa merkitystä. AVI:n viimeksi mainitsema perustelu on asiassa merkittävä, sillä siltarakenteen muuttaminen pystysuoraksi tarkoittaisi samaa kuin patouman poistaminen eli kummallakaan toimenpiteellä ei olisi merkitystä virtaustilavuuden lisääntymiseen.

Aiemmin Kurjenlahden suojeluyhdistys puhui patoumasta, jolla tarkoitetaan nyt uudessa käsittelyssä siltarakenteesta vierineitä kiviä esittäen tällä perusteella, että silta-aukko ei ole pystysuora. Tämä väitetty patouma on osa siltarakenteita, eikä sitä voida poistaa koko sillan siltarakenteita vaarantamatta. Tämä väitetty patouma on todennäköisesti syntynyt jo sillan rakennusvaiheessa aiemmin edellä esitetyin tavoin. Pohjarakenteiden rakentamisvaiheessa 1950-luvulla tapahtuneen sortumisen vuoksi olisi täysin kohtuutonta vaatia tiekuntaa ryhtymään toimenpiteisiin, joiden vuoksi koko juuri peruskorjattun sillan turvallisuus ja kestävyys voisi vaarantua (silta-aukon ruoppaus tai lisävirtausaukkojen rakentaminen) saattikka rakentamaan kokonaan uusi silta. Olemassa olevaa siltaa ei yksinkertaisesti voi muuttaa siten, että se olisi pohjaan saakka pystysuora, jolloin tämän vaatimuksen toteuttaminen ("lupapaperustusten mukaiseksi") tarkoittaisi käytännössä kokonaan uuden sillan rakentamista.

Asiantuntijalausannon mukaan silta-aukon syventäminen aiheuttaisi erittäin todennäköisesti sillan romahtamisen. Kurenlahden asukkaille on peruskorjauksen aikana annettu mahdollisuus asentaa kustannuksellaan lisävirtausputket siltapenkereeseen vedenvirtauksen parantamiseksi, mutta asukkaat eivät ole tätä toteuttaneet. Lisäksi Ely-keskus on todennut, ettei tiekuntaa voi velvoittaa suorittamaan silta-aukon kohdalla kaivutyötä, joka vaarantaisi sekä penkereen että sillan rakenteita ja voisi tehdä sillasta jopa vaarallisen.

Yhtä kaikki Kurjenlahden rehevöitymisen syynä eivät ole sillan korjaustyöt. Olkoonkin, että vuonna 1950 rakennettun sillan 7 m leveä suuaukko on pienessä määrin voinut pitkällä aikavälillä asiaan osaltaan vaikuttaa. Kurjenlahden vapaa-ajanasunnnot on rakennettu myöhemmin kuin silta eli vaatimuksen perusteina esitetyille kiinteistöjen arvonlaskulle ei voida asiassa antaa mitään painoarvoa.

Valittajan käsityksen mukaan Kurjenlahden tilaa ei muuta tai pelasta mitkään Onalinsalmen sillalle tehtävät toimenpiteet, vaan sen sijaan Kurjenlahden suojeluyhdistyksen ja asukkaiden tulisi ryhtyä muun muassa seuraaviin toimenpiteisiin lahden tilan parantamiseksi: kiinteistöjen jätevesikaivot on saatettava tämän päivän säännösten mukaiseksi ja huolehdittava jätehuollosta asianmukaisesti (lopetettava kiinteistöjen jätteiden levittäminen metsiin), on laadittava lahden hoito-/ kunnostussuunnitelma yhdessä Ely -keskuksen kanssa ja haettava Eu- rahoitusta kunnostukseen, alueen kiinteistöjen olisi itse sitouduttava hankkeeseen ja omavastuurahan keräämiseen ja tavoiteltavaa olisi avata uudestaan läpivirtaus, joka aikaisemmin lahdella on ollut.

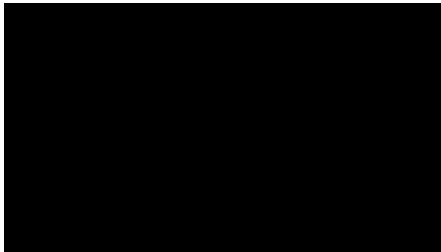
Korkeuden osalta Onalinsalmen yksityistien tiekunta toteaa käsityksensä, että silta on vuosikymmenien aikana saattanut hieman painua, kun se on pehmeälle pohjalle rakennettu. Lisäksi Hartolassa on tehty Tainiovirran ruoppausta, joka on vaikuttanut alueen järvien pinnan korkeuteen. Alueen kesäasukkaat on keränneet adressia menneinä vuosina asiasta, koska matalarantaiset lomakiinteistöt joutuivat pidentämään laitureita vesirajan siirtyessä jopa 20 metriä kauemmas rannasta. Muuta selitystä korkeusvaihteluille ei voi olla, koska todisteena esitettävien asiakirjojen perusteella on selvää, että silta-aukkoa ei ole missään vaiheessa pienennetty ja tämän ovat eri viranomaistahot todentaneet ja tehdyt korjaustyöt luvamukaisiksi vahvistaneet. Missään vaiheessa ei Onalinsalmen yksityistien tiekunnan toimesta ole tehty toimia, jotka olisivat vaikuttaneet vesistöön. Lisäksi asiassa olennaista ja ratkaisevaa on se, ettei valituksenalaisessa päätöksessä määrättyä hallintopakkoa voida asiantuntijalausuntojen mukaan toteuttaa vaarantamatta sillan turvallisuutta. Onalinsalmen yksityistienkunta ei voi ottaa riskiä, että kaivutöiden vuoksi silta vaurioituu ja mahdollisesti jopa sortuu. Valituksenalainen päätös on kumottava, koska Onalinsalmen yksityistien tiekunta ei ole menetellyt lain tai annettujen lupien vastaisesti, joten hallintopakon määräämiselle ei ole ollut laissa säädettyä perustetta.

Oikeudenkäyntikuluista

Valittaja vaatii, että Kurjenlahden suojeluyhdistys ry on velvoitettava korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa täysimääräisenä ja korkolain mukaisine korkoineen. Vaatimus perustuu lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa pykäliin 95 ja 96. Kurjenlahden suojeluyhdistys ei ole tyytynyt mihinkään viranomaispäätökseen, jossa Onalinsalmen silta on todettu luvanmukaiseksi eikä myöskään AVI:n käytännössä samassa asiassa aiemmin antamaan päätökseen, jossa on todettu, että hallintopakkohakemus hylätään, kuten ei myöskään Vaasan hallinto-oikeuden lainvoimaiseen päätökseen, jolla Kurjenlahden suojeluyhdistyksen edellinen hallintopakkohakemus on hylätty. Kurjenlahden suojeluyhdistys ry:n nyt uutena selvityksenä esittämä (AVI:n päätöksen sivu 4, ”Toinen uusi selvitys”) on päivätty 2.11.2016 eli se olisi ollut käytettävissä jo asian aiemmissa vaiheissa. Onalinsalmen yksityistien tiekunnan näkökulmasta näyttää siltä, ettei Kurjenlahden suojeluyhdistys ry esitä kaikkia selvityksiä kerralla, vaan tarkoituksella säästää niitä perustellakseen asian uudelleen käsittelyä aina uudelleen ja uudelleen.

Kurjenlahden suojeluyhdistys tai ainakin sen muutamat edustajat ja ennen yhdistyksen perustamista Kurjenlahden jotkut asukkaat ovat jo useita vuosia työllistäneet tiekuntaa samalla asialla eri keinoin hakien ilmeisesti ulkopuolista maksajaa omien rantojensa kunnostamiseksi kieltäytyen itse ryhtymästä mihinkään suositeltuihin kunnostustoimiin. Sama toiminta jatkunee, jollei Kurjenlahden suojeluyhdistykselle koskaan aiheudu toiminnastaan mitään seuraamuksia.

Jyväskylässä 14.2.2023

LIITTEET/ TODISTEET

Valituksenalainen päätös

Tiedoksisaantikirje

Urtti Asianajotoimisto Oy | Kauppakatu 27 A 7, 40100 Jyväskylä | +358 (0) 400 565 361 | Y-tunnus 2934836-9

asianajaja Elina Saari, 050 336 93 26, elina.saari@urtti.fi | asianajaja Eero Urtti, 044 222 38 98, eero.urtti@urtti.fi

1. Mikkelin lääninhallituksen 1.7.1950 päätös 1841/1152/79
Teema: silta-aukon leveys on oltava vähintään 7 metriä.
2. Keski-Suomen Tie- ja vesirakennuspiirin siltasuunnitelman tarkastus 26.7.1979
Teema: sillan kansi on uusittu vanhoille maatuille siten, että silta-aukko ei pienene; olosuhteita ei vesistön osalta muuteta, joten vesioikeuden lupaa ei tarvita; osoittaa, että korjaustoimenpiteet on ollut luvanmukainen.
3. Keski-Suomen Tie- ja vesirakennuspiirin pöytäkirja 20.11.1979
Teema: todettu sillan rakennetun piirustusten mukaisesti ja täyttävän TVL:n antamat normit, penkereen täyttöjen osalta pöytäkirjassa on mainittu, että täyttö riittävä, mutta jouduttu ylittämään runsaasti suunnitellun massamäärän; Tämä tukee maaperätutkimusta, joka kertoo pohjan epävakaudesta. Koska pohja ei ole ns. vakaata maata, on pohjaa jouduttu täyttämään enemmän, koska pohja on antanut hiukan periksi. Lisätäyttömaalla ei ole pienetty silta-aukkoa, vaan korjattu pettävää epävakaata pohjaa.
4. Hämeen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 11.8.2011
Teema: silta vastaa Mikkelin lääninhallituksen 1.7.1950 päätöstä 1841/1152/79 eli silta on luvanmukainen eikä perusteita sen muuttamiselle ole.
5. Hämeen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 10.6.2013 (HAME-LY/238/07.00/2013) Teema: Ely-keskus suorittanut paikalla tarkastuksen 8.5.2013 ja todennut, ettei suunnitellusta korjaushankkeesta aiheudu vesilain 3:2:ssa tarkoitettuja muutoksia, eikä AVI:n lupaa tarvita.
6. Rakennustekninen Palvelu Arto Väiste Tmi. työmaan valvonta- ja tarkastusasiakirja
Teema: peruskorjauksen kohteena vain sillan kansi ja päällysmateriaalit, silta-aukon koko ei ole muuttunut eli remontin jälkeen silta vastaa edelleen alkuperäistä lupaa; käyttöönottokatselmuksessa 19.12.2014 on ollut läsnä myös Ely-keskuksen edustaja ja todettu, että sillan korjaustyöt on tehty suunnitelmien mukaisesti.
7. Rakennusmestari [REDACTED] 22.12.2015 lausunto
Teema: sillan korjaustyö tehty suunnitelman mukaisesti ja Ely-keskus hyväksynyt suunnitelman eli silta on lupien mukainen; silta-aukon kohdalla ei suoritettu kaivu- eikä täyttötöitä eli korjaustyö ei ole vaikuttanut veden virtaukseen; siltapenger sijaitsee pehmeikön päällä ja maatuet rakennettu hirsiarinan varaan eli silta-aukon kohdan kaivutyö vaarantaisi penkereen ja sillan rakenteita, eikä kaivutöihin kannata ryhtyä.
8. Hämeen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 9.2.2016
Teema: korjaustyölle asetetut ehdot, joita myös noudatettu; Silta-aukon syventämisellä ei ole virtaavan veden määrään merkittävää vaikutusta, koska Kurjenlahdessa ei ole läpivirtausta eli määrätyn hallintopakon perustelut ovat virheelliset (perustuvat väärään tietoon).
9. Etelä-Suomen Aluehallintoviraston 19.4.2016 päätös (ESAVI/9388/2015)
Teema: samassa asiassa aiemmin annetun päätöksen perustelut; päätöksessä on todettu, että Kurjenlahden ongelmat ovat seurausta veden virtauksen ja vaihtuvuuden heikkenemisestä, Onalinsalmen sillalla on voimassa oleva lupa vuodelta 1950 ja silta on rakennettu sen ajan määräysten ja työmenetelmien mukaan. Kun huomioidaan perustamisolosuhteet, silta-aukon

pohjan syventäminen järven pohjan normaalitasolle ei ole mahdollista vaarantamatta maatu-
kien vakautta eikä sillan kannen korottaminen ole käytännössä mahdollista. Silta-aukon syven-
tämällä ei saavutettaisi sellaista virtaustilavuuden lisääntymistä, jolla olisi asiassa merkitys-
tä.

10. Kartta Onalinsalmen silta

Teema: sillan sijainti, rantarakentamisen määrä, Kurjenlahti on kapea, eikä läpivirtausta ole;
osoittaa, että rehevöitymiseen ja veden virtaamaan vaikuttaa myös muut seikat kuin silta-
aukko.

11. [REDACTED] lausunto 11.8.1964 lausunto Onalinsalmen sillan aukon suuruuden ja pe-
rustamissyvyyden määrittämiseksi

Teema: kyseessä ollut heikossa kunnossa oleva noin 7 metrin vapaa-aukolla varustettu hir-
siarkkuinen puusilta, nykyisen hirsiarinnan kestävydestä ei ole ollut varmuutta. Osoittaa sen,
millaisesta pohjarakenteesta ja millaisesta sillasta on jo 1960-luvulla ollut kysymys.

12. Kustannusarvio 11.4.1979 Onalinsalmensillan kansirakenteen ja penkereen rakentamisesta

Teema: osoittaa, että 20 m³ kiviheitoketta on käytetty luvallisesti ja suunnitelmien mukaan, sil-
ta rakennettu kivipenkereen päälle (kivipenkere ei voi olla pystysuora), siltarakenne on ollut
kuvatunlainen jo vuosikymmeniä, silta ei ole luvanvastainen, vaan työt on kunnan toimesta hy-
väksytty, ei perustetta velvoittaa nykyistä tiekuntaa uhkasakon nojalla toimenpiteisiin siltara-
kenteen muuttamiseksi

13. Hartolan kunnan kunnanvaltuuston 4.6.1979 pöytäkirja avustuksen myöntämisestä Onalin-
salmen ykistyistien sillankannen tekoon

Teema: siltarakenne on ollut kuvatunlainen jo vuosikymmeniä, silta ei ole luvanvastainen, vaan
työt on kunnan toimesta hyväksytty, ei perustetta velvoittaa nykyistä tiekuntaa uhkasakon no-
jalla toimenpiteisiin siltarakenteen muuttamiseksi

14. Piirustus sillasta 29.8.1979

Teema: siltarakenne, silta on rakennettu heittokivien päälle, joten suuaukko ei koskaan ole
voinutkaan olla suora. Kivet eivät pysy pystysuorassa kasassa. Suu-aukko olisi voinut suora
vain, jos se olisi tehty betonista. Väite sillan luvanvastaisuudesta ei pidä paikkaansa, sillan va-
paa-aukko 7400 eli sama kuin tänä päivänä, siltarakenne ollut samanlainen vuosikymmeniä,
silta ei ole luvanvastainen, ei perusteita velvoittaa tiekuntaa muuttamaan siltarakennetta.

15. Insinööritoimisto Geo-Control Oy:n pohjatutkimusraportti 27.8.2014

Teema: nykyisen maapenkereen eikä salmen pohjan rakenteesta ole tarkempaa tietoa, paino-
kairauksen mukaan perusmaa on löyhää, osoittaa oikeaksi esitetyn käsityksen kiviperustuksista
(pehmeälle maalle on pitänyt rakentaa pohja heittokivistä → eikä kivistä voida tehdä pysty-
suoraa rakennelmaa → sillan vedenalainen osa on ollut aina malliltaan piirustusten osoitta-
man mallinen ja sellainen kuin se nyt on → rakenne ei kestä muutoksia) ja siitä, ettei siltara-
kenne todennäköisesti kestäisi muutoksia.

16. Vaasan hallinto-oikeuden päätös 19.2.2019 diaarinumero 01276/17/5211

Teema: lainvoimainen päätös samassa asiassa ja sen perustelut, huomioon otetut ja ratkaistut asiat, asiaa ei tule uuden hakemuksen perusteella tästä poikkeavasti ratkaista.

17. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 10.11.2021 diaarinumero 2674/1/20

Teema: Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen lainvoimaisuus ja KHO:n kannanotto asiaan.

18. Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n tutkimusraportti no 411/2018

Teema: Kurjenlahti on ollut mukana Hartolan, Heinolan ja Sysmän vesistötutkimuksissa. Pohjanläheinen vesi oli hapetonta kahdeksassa tutkituista järvistä. Näistä kuitenkin vain Rautaveden Kurjenlahdella oli havaittavissa selvää sisäistä fosforikuormitusta. Onalinsalmen sillalla ei ole merkitystä Kurjenlahden sisäiseen fosforikuormitukseen. Samaisessa tutkimuksessa todetaan SYKE:n pitavesien ekologisen tilan luokittelussa (Suomen ympäristökeskus 2017b) Kurjenlahden tilan olevan hyvä. Samaisista SYKE:n vesien ekologisen tilan luokittelukartoista ilmenee, että Kurjenlahden tila on samalla tasolla Angesselän, Rautaveden ja Jääsjärven ekologisen tilan kanssa. Kurjenlahden vedenlaatu on arvioitu erittäin hyväksi ja olevan lähellä luonnontilaista vettä.

19. Valokuvat siltarakenteista 3 kpl

Teema: Siltarakenteet